

Riktlinje för individuellt förskrivna hjälpmedel inom kommunal hälso- och sjukvård

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Riktlinje för individuellt förskrivna hjälpmedel inom kommunal hälso- och sjukvård
Gäller för: Vård och omsorg
Gäller fr o m: 2020-04-01
Gäller t o m:
Fastställd av: Kommunstyrelsen § 15/2020
Fastställd: 2020-02-11
Diarienummer: KS 2020/98

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Helena Carlsson,
Verksamhetschef, Vård- och omsorg
Handläggare: Emma Haglöf,
Hjälpmiddelsansvarig,
Vård- och omsorg

Dokumenthistorik

Tidigare beslut: KF § 46/2016
Upphäver: Riktlinjer för tekniska hjälpmedel

Innehållsförteckning

Inledning	6
Bakgrund	6
Hjälpmedel Uppsala Län (HUL)	6
Sortimentsgruppsarbete och upphandling	6
Avancerade hjälpmedel (HUL-hjälpmedel)	6
Kommunhjälpmedel (K-hjälpmedel)	7
Syfte	7
Omfattning	7
Definitioner	7
Lagar och förordningar som reglerar tillhandahållandet och användandet av hjälpmedel.....	9
Hälsa- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)	9
Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:1 med ändringar)	9
Lagen om medicintekniska produkter (SFS 1993:584)	9
Patientlagen (SFS 2014:821)	9
Produktsäkerhetslagen (2004:451).....	9
Myndighetsansvar	9
Socialstyrelsen	9
Läkemedelsverket	9
Inspektionen för vård och omsorg (IVO).....	10
Myndigheten för delaktighet.....	10
Nationella prioriteringar	10
Prioritering i Tierps kommun.....	10
Prioriteringsnivå 1	10
Prioriteringsnivå 2	11
Prioriteringsnivå 3	11
Förskrivning av hjälpmedel	11
Förskrivningsprocessen.....	11
Individuell bedömning	11
Delaktighet	11
Vårdgivaransvar.....	12
Region Uppsala	12
Tierps kommun	12
Välfärdsteknik	12
Hantering av hjälpmedel i Tierps kommun	12

Antal hjälpmedel som får förskrivas	12
Asylsökande och personer utan uppehållstillstånd.....	12
Avvikelse/tillbud	13
Avgifter	13
Bostadsanpassning.....	13
Byte av hjälpmedel.....	13
Dubbelt boende/fritidsboende	13
Egenansvar	13
Flytt	13
Hygienrutiner.....	14
Korttidslån	14
Skydds- och begränsningsåtgärder	14
Särskilt hjälpmedelsärende.....	14
Tillfällig utlandsvistelse	14
Återställning efter nedmonterat hjälpmedel	14
Kundens ansvar.....	14
Driftskostnader	15
Försäkring.....	15
Återlämning.....	15
Kommunens ansvar inom andra verksamheter.....	15
Arbetslivet	15
Daglig verksamhet.....	15
Regionens verksamheter.....	15
Skola.....	16
Särskilda boendeformer enligt SOL och LSS	16
Produktområden.....	16
04 Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling.....	16
0419 Hjälpmedel för att handha medicin	16
0427 Stimulatorer	16
0433 Antidecubitushjälpmedel.....	17
0448 Rörelse-, styrke- och balansträningsredskap	17
09 Hjälpmedel för personlig vård och skydd	17
0912 Hjälpmedel vid toalettbesök.....	17
0933 Hjälpmedel vid tvättning, bad och dusch	18
12 Hjälpmedel vid förflyttning	18
1203 Gånghjälpmedel som hanteras av en arm.....	18
1206 Gånghjälpmedel som hanteras med båda armarna	18

1207 Tillbehör till gånghjälpmedel	18
1222 Manuella rullstolar	18
1223 Motordrivna rullstolar	19
1224 Tilläggsutrustning till rullstolar	19
1231 Hjälpmiddel för överfölyttning och vändning	20
1236 Personlyftar	20
18 Hjälpmiddel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler	21
1809 Sittmöbler	21
1812 Sängar	21
1815 Höjdställbara tillsatser till möbler	22
1818 Stödanordningar	22
22 Hjälpmiddel för kommunikation och information	22
2227 Varseblivningshjälpmedel	22
2236 Inmatningsenheter till datorer	23
24 Hjälpmiddel för hantering och transport av produkter	23
2413 Hjälpmiddel som kan styra och kontrollera på avstånd	23

Inledning

Region och kommuner har som sjukvårdshuvudmän skyldighet, enligt Hälso- och sjukvårdslagen, att ansvara för habiliterings- och rehabiliteringsinsatser som omfattar individuellt förskrivna hjälpmedel.

Bakgrund

Kommunerna i Uppsala län har ansvar för individuellt förskrivna hjälpmedel avseende rörelsehinder och kognition till personer med funktionsnedsättning från 21 års ålder. Nedan följer en kort beskrivning hur ansvaret för hjälpmedel, förskrivning och anskaffande fördelas i länet.

Hjälpmedel Uppsala Län (HUL)

HUL är en serviceenhet vilken bistår kommunerna med specialistkompetens kring hjälpmedelsfrågor samt praktisk hantering av vissa hjälpmedelstyper. Samarbetet regleras i avtal mellan de ingående kommunerna och Uppsala kommun's äldrenämnd.

HUL's uppgift är:

- Administration av hjälpmedelssystem
- Fakturering
- Distribution och förrådshantering
- Konsultation vid hjälpmedelsutprovning
- Teknisk service
- Upphandling av hjälpmedel
- Förskrivarutbildningar
- Samordning av sortimentsgrupper

Se Samverkansavtal HUL för mer information.

Sortimentsgruppsarbete och upphandling

I Tierps kommun finns ett fastlagt sortiment av hjälpmedel vilket ska uppfylla kundens behov utan överutrustning, d.v.s. lägsta effektiva hjälpmedelsnivå. Upphandling av hjälpmedel administreras av HUL inom Lagen om offentlig upphandling. Sortimentet är indelat i produktområden enligt internationell klassificering av hjälpmedel.

För varje produktområde finns en sortimentsgrupp bestående av förskrivare, hjälpmedelskonsulent och tekniker. Vidare upphandlas rekonditionering, viss service och reparationer samt transporter av hjälpmedel.

Avancerade hjälpmedel (HUL-hjälpmedel)

HUL-hjälpmedel är de hjälpmedel som kräver teknisk kompetens och/eller mest ekonomiskt och effektivt hanteras gemensamt med övriga ingående kommuner. Ett

köp- och säljsystem kommunerna emellan ger en kostnadseffektiv återanvändning av hjälpmedel.

Kommunhjälpmedel (K-hjälpmedel)

Hjälpmedel som kommunen hanterar inom sin hjälpmedelsverksamhet, till exempel gånghjälpmedel och hygienhjälpmedel

Syfte

Tydliggöra Tierps kommuns målsättning angående individuellt förskrivna hjälpmedel samt vilka hjälpmedel som är förskrivningsbara. Beskriver förskrivarens och kundens ansvar samt vilka lagar och förordningar detta grundar sig på.

Omfattning

Legitimerad personal inom kommun och region, vilka förskriver hjälpmedel på kommunens bekostnad samt kund folkbokförd i Tierps kommun som tar del av hjälpmedelsförskrivningen.

Definitioner

Begrepp	Definition
Hjälpmedel (medicintekniskt hjälpmedel)	Med individuellt förskrivna hjälpmedel avses i denna riktlinje de hjälpmedel vilka kräver hälso- och sjukvårdens kompetens för bedömning och utprovning. Hjälpmedlen ska förbättra, vidmakthålla eller kompensera för nedsatt eller förlorad funktion och förmåga att klara det dagliga livet. De hjälpmedel som avses återfinns under rubriken Produktområden.
Förskrivare	Legitimerad personal med förskrivningsbehörighet/förskrivningsrätt (arbetsterapeuter, fysioterapeuter och sjuksköterskor)
HUL	Hjälpmedel Uppsala Län, gemensam hjälpmedelscentral för 7 av länets kommuner.
Kund	Person som får ett hjälpmedel förskrivet, benämns i dessa riktlinjer genomgående som kund.
Sortiment	De specifika hjälpmedel inom ett visst produktområde som är förskrivningsbara.
Produktområde	Hjälpmedelsklassificering utifrån syfte och funktion för kunden. I Tierps kommun förskrivs hjälpmedel inom beslutade produktområden i denna riktlinje.
Vårdgivare	Statlig myndighet, region och kommun samt juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet inom det område som kommunen har ansvar för
Huvudman för hälso- och sjukvård	Myndighet eller organisation som juridiskt och ekonomiskt har ansvaret för hälso- och sjukvården som bedrivs. I Tierps kommun är Kommunstyrelsen huvudman.

Välfärdsteknik	Digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning.
----------------	--

Lagar och förordningar som reglerar tillhandahållandet och användandet av hjälpmedel

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)

Reglerar sjukvårdshuvudmännens ansvar att tillhandahålla hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. I lagen framhålls att god tillgång till välfungerande hjälpmedel är en grundläggande förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så aktivt och självständigt liv som möjligt. Hälso- och sjukvårdslagen är ingen rättighetslag.

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:1 med ändringar)

Beskriver vårdgivarens ansvar vad gäller hantering och användning av medicintekniska produkter.

Lagen om medicintekniska produkter (SFS 1993:584)

Reglerar bestämmelser om produkternas säkerhet, tillförlitlighet samt att de är lämpade för sitt ändamål då de kommer ut på marknaden.

Patientlagen (SFS 2014:821)

Lagen ska säkerställa att kund har inflytande i valet av hjälpmedel. När det finns olika hjälpmedel tillgängliga ska kunden ges möjlighet att välja det alternativ hen föredrar. Kund ska kunna få det valda hjälpmedlet om det med hänsyn till dennes behov och till kostnaden för hjälpmedlet framstår som befogat.

Produktsäkerhetslagen (2004:451)

Gäller för medicintekniska produkter som är avsedda för konsumenter.

Myndighetsansvar

Socialstyrelsen

Har ett nationellt ansvar när det gäller hjälpmedel. Socialstyrelsen ansvarar för att ta fram föreskrifter inom områdena: användning, förskrivning och utlämnande av medicintekniska produkter samt föreskrift om rapportering av negativa händelser och tillbud.

Läkemedelsverket

Till läkemedelsverkets område hör tillsyn över tillverkare och produkter inom det medicintekniska området.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

IVO ansvarar bland annat för granskning av hälso- och sjukvårdens användning av medicintekniska produkter och egentillverkade medicintekniska produkter (Specialanpassning).

Myndigheten för delaktighet

Har i uppdrag att verka för att funktionshinderpolitiken ska få genomslag i hela samhället. Myndigheten arbetar gentemot och genom andra myndigheter, kommuner och regioner.

Nationella prioriteringar

Enligt HSL ska vården ges med respekt för alla människors lika värde. Den vilken har det största behovet av hälso- och sjukvård ska få företräde. Följande tre principer ska enligt riksdagsbeslut, 1996/97:SoU14, vara vägledande för alla prioriteringar inom hälso- och sjukvård:

- 1) Människovärdesprincipen: alla människor har lika värde och samma rätt till vård oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället. Det är den samlade bedömningen av behovet som ska avgöra insatsen.
- 2) Behovs och solidaritetsprincipen: resurserna ska främst satsas på de medborgare som har de största behoven.
- 3) Kostnadseffektivitetsprincipen: vid val mellan olika åtgärder bör en rimlig relation mellan kostnader och effekt, mätt i förbättrad hälsa och livskvalité, eftersträvas.

Principerna är rangordnade; människovärdesprincipen går före behovs- och solidaritetsprincipen vilken går före kostnadseffektivitetsprincipen.

Prioritering i Tierps kommun

Med grund i de nationella principerna prioriteras förskrivningsinsatser enligt följande:

Prioriteringsnivå 1

Hjälpmedel för att klara dagliga aktiviteter som personlig vård, förflyttning, av- och påklädning samt planera och organisera sin vardag.

- Överförflyttning till/från säng, rullstol, toalett.
- Förflytta sig i bostaden och till/från arbete.
- Klara personlig vård samt tvätta sig, gå på toaletten och av- och påklädning.
- Förstå, planera och organisera sin vardag med stöd för tidsuppfattning och minne.
- Hjälpmedel som förebygger/behandlar trycksår i sittande eller liggande.
- Hjälpmedel som ger möjlighet till stabilt sittande för att kunna utföra aktiviteter i prioriteringsnivå 1.

Prioriteringsnivå 2

Hjälpmedel för vardagsaktiviteter med syfte att klara ett självständigt och aktivt liv i relation med sin omgivning och närmiljö.

- Kunna förflytta och/eller orientera sig i sin närmiljö för att till exempel kunna ta sig till affär eller bank.
- Datoranpassning för att självständigt kunna använda sin dator.

Prioriteringsnivå 3

- Hobby, idrott och fritidsaktiviteter.

Dessa aktiviteter prioriteras inte, men förskrivna hjälpmedel kan användas om de fungerar för ändamålet.

Förskrivning av hjälpmedel

I Tierps kommun är arbetsterapeuter, fysioterapeuter och sjuksköterskor anställda i kommunen förskrivare av hjälpmedel. För vissa hjälpmedelsgrupper kan arbetsterapeut och fysioterapeut inom regionen ha förskrivningsrätt. Förskrivare ska ha kunskap om vilka lagar, föreskrifter och förordningar som är av betydelse i förskrivningsprocessen. De riktlinjer och rutiner som gäller för individuellt förskrivna hjälpmedel ska följas. Förskrivare ska genomgå de förskrivnarutbildningar som är relevanta. Förskrivningsrätten kan återtas vid misskötsel.

Förskrivningsprocessen

Förskrivningsprocessen enligt SOSFS 2008:1 §9 ska följas av den som förskriver hjälpmedel i kommunen.

Individuell bedömning

Bedömning ska göras utifrån kunds funktionsnedsättning, aktivitetsförmåga och behov. Vid bedömningen ska hänsyn tas till hur stora svårigheter kund har i sin vardag, vilken effekt/nytta hjälpmedlet kan ha för att minska svårigheterna samt vad hjälpmedlet kostar i förhållande till den nytta kund kan förväntas ha av hjälpmedlet. Ett hjälpmedel får inte ersätta rehabiliterande insatser.

Delaktighet

I Patientlagen tydliggörs kunds inflytande i förskrivningsprocessen. Kund ska få möjlighet att välja hjälpmedel inom befintligt sortiment när likvärdiga produkter finns, om det i relation till kostnaden framstår som befogat.

Vårdgivaransvar

Region Uppsala

Regionen ansvarar för syn-, hör-, tal- och kommunikationshjälpmedel samt ortopedtekniska hjälpmedel för alla åldrar.

I samband med utskrivning från slutenvård ska verksamheten säkerställa att den enskildes behov av hjälpmedel kartläggs och tillgodoses. Förskrivning av hjälpmedel kan ske på plats, eller genom att den enskildes behov kommuniceras till ansvarig förskrivare i mottagande verksamhet.

För överlämnande av ansvar då kund fyller 21 år finns en länsgemensam rutin.

Tierps kommun

Verksamhetschef för Vård- och omsorg ansvarar för att verksamheten organiseras så att hjälpmedel hanteras och används på ett säkert sätt.

Hjälpmedelsansvarig ansvarar för rutiner och övergripande hantering av hjälpmedel. Vidare ansvarar denne även för introduktion av nyanställda gällande riktlinjer, rutiner och förskrivarbehörighet. Hjälpmedelsansvarig representerar kommunen i det länsövergripande samarbetet HUL.

Legitimerad personal: arbetsterapeut, fysioterapeut och sjuksköterska ansvarar för att förskriva hjälpmedel enligt förskrivningsprocessen och gällande riktlinjer inom respektive produktområde som de ansvarar för.

Välfärdsteknik

Hjälpmedel kan vara välfärdsteknik, men välfärdsteknik behöver inte vara ett hjälpmedel. Ett ställningstagande behöver göras inför varje ny produkt om det i kommunen ska anses som välfärdsteknik eller hjälpmedel och därmed förskrivningsbart.

Hantering av hjälpmedel i Tierps kommun

Antal hjälpmedel som får förskrivas

Antal hjälpmedel som får förskrivas bedöms individuellt. Generellt gäller att ett hjälpmedel per användningsområde förskrivas. Bostadens utformning kan medföra behov av flera likvärdiga hjälpmedel.

Asylsökande och personer utan uppehållstillstånd

Regionen har ansvar för hälso- och sjukvården till och med den tidpunkt när den asylsökande fått beslut om permanent uppehållstillstånd, detta inkluderar även

hjälpmedel. För kund med tillfälligt uppehållstillstånd kan hjälpmedel förskrivas av kommunen.

Avvikelse/tillbud

En negativ händelse med ett hjälpmedel är en avvikelse som skulle kunnat orsaka kund eller annan person skada eller risk för skada. Avvikelser skall alltid registreras i kommunens system för detta. Hjälpmedelsansvarig skall informeras och denne ansvarar för att initiera utredning.

Avgifter

Kommunfullmäktige fastställer avgifter för lån av hjälpmedel, ett avgiftstak finns. Då kund/anhörig inte kan ombesörja återlämning av hjälpmedel kan kommunen utföra detta mot en avgift. Hämtning av skrymmande hjälpmedel utförs av HUL och ingen kostnad debiteras kund. Om hjälpmedel inte återlämnas, eller hjälpmedel förloras på grund av oaktsamhet, debiteras kund för inköp av ett nytt.

Bostadsanpassning

Produkter som innebär anpassning av fasta funktioner i bostaden eller i anslutning till densamma är att betrakta som bostadsanpassning och inte hjälpmedel. Exempel på bostadsanpassning är trapphiss, ramp och porttelefon.

Byte av hjälpmedel

Byte av hjälpmedel kan göras om det medicinska eller funktionella behovet förändrats eller om befintligt hjälpmedel är utslitet. Bedömningen görs av förskrivare och/eller teknisk personal vid HUL eller Hjälpmedelsenheten.

Dubbelt boende/fritidsboende

Generellt gäller att en boendeform utrustas. I de fall två boenden utrustas är utgångspunkten att vistelsen ska vara regelbundet växelvis, t.ex. två olika föräldrahem. Individuella hjälpmedel förskrivs inte till fritidshus.

Egenansvar

Då en kunds hjälpmedelsbehov inte omfattas av kommunens ansvar hänvisas denne till att själv köpa och ansvara för produkten.

Flytt

Hjälpmedel återlämnas till den kommun kunden flyttar från. Undantag kan ske för hjälpmedel vilka behövs omedelbart för att klara den dagliga livsföringen på den nya orten. Undantag sker även för specialanpassade hjälpmedel. En överenskommelse sker avseende ansvarsövertagande mellan de olika huvudmännen.

Vid flytt inom kommunen står kunden själv för transporten med undantag för flytt av vårdarsäng och stationär lyft.

Hygienrutiner

Det är viktigt att förhindra smitta inom alla områden i vården, därför ska basala hygienrutiner konsekvent praktiseras i allt vårdarbete och hjälpmedelshantering. Hygienrutiner för kommunal vård i Uppsala län, samt lokala rutiner ska följas av förskrivarna.

Korttidslån

Korttidslån av hjälpmedel finns som service i de fall förskrivning inte är aktuell, till exempel vid resa, till fritidsbostad eller tillfällig gäst i kommunen. Lån omfattar endast upphandlade produkter. Lånetiden är maximalt 3 månader och sker mot avgift.

Skydds- och begränsningsåtgärder

Sänggrindar, rullstolsbord, bälten och selar till rullstol samt andra hjälpmedel vilka hindrar en kund att resa sig, komma ur sängen eller röra sig fritt, kräver kundens samtycke för att förskrivas. Se ”Rutin för Skydds- och begränsningsåtgärder”.

Särskilt hjälpmedelsärende

För vissa dyrare och mer avancerade hjälpmedel samt hjälpmedel utanför sortiment, ska förskrivaren göra en bedömning utifrån blankett Särskilt hjälpmedelsärende. Beslut fattas enligt gällande delegationsordning.

Tillfällig utlandsvistelse

Hjälpmedel som medförs vid utlandsvistelse ska återföras till Tierps kommun. Kunden står själv för alla kostnader för transport, eventuella reparationer samt reservdelar utomlands.

Återställning efter nedmonterat hjälpmedel

Återställning efter nedmontering av stationär lyft bekostas inte av Tierps kommun. Enkel återställning som spackling av hål, utförs av leverantör vid nedmonteringen.

Kundens ansvar

Ett förskrivet hjälpmedel är ett personbundet lån från Tierps kommun till kund. Kunden är ansvarig för förskrivet hjälpmedel, samt att vårda och sköta detta. Kunden ska även anmäla om reparation behövs. Vid förändrat hjälpmedelsbehov anmäls detta till ansvarig förskrivare. Ett förskrivet hjälpmedel ska användas till det produkten är avsedd för samt på avsett sätt, information vid förskrivning samt

bruksanvisning ska följas. Om hjälpmedlet används på ett felaktigt sätt är ansvaret för eventuella skador eller negativa händelser kundens. Förskrivare har rätt att återta ett hjälpmedel om ovanstående inte uppfylls.

Driftskostnader

Kund som har ett hjälpmedel förskrivet står för driftskostnader som t.ex. elförbrukning, kostnad för punktering samt batterier.

Försäkring

Kunden bör teckna hemförsäkring som omfattar dyrare hjälpmedel samt teckna reseförsäkring om hjälpmedlet tas med på resa. Försäkringen bör gälla i samband med stöld och brand. Vid förlust av hjälpmedlet är kunden ersättningskyldig.

Återlämning

Då behov av ett hjälpmedel upphört ska kunden återlämna hjälpmedlet till Hjälpmedelsenheten i Tierp. Kunden står för transporten. I de fall kund inte kan ombesörja återlämning kan hämtning ske mot en avgift. Skrymmande hjälpmedel såsom sängar och elrullstolar återlämnas direkt till HUL av transportör.

Kommunens ansvar inom andra verksamheter

Arbetslivet

Hjälpmedel för yrkesutövning eller till arbetssituation förskrivs inte. Dessa bekostas av arbetsgivare eller Försäkringskassan.

Daglig verksamhet

Verksamheten har ansvar för att det finns den utrustning och de hjälpmedel som krävs för att personer ska kunna vistas där och delta i sysselsättning. Individuellt förskrivna hjälpmedel kan tas med. I vissa fall kan det vara aktuellt att förskriva hjälpmedel som används enbart på daglig verksamhet. Det gäller produkter som används regelbundet på daglig verksamhet, t.ex. tippbräda, samt specialanpassade produkter.

Regionens verksamheter

Regionen står för alla hjälpmedel vilka behövs för att möjliggöra mobilisering och rehabilitering inom deras verksamhet. Hjälpmedel som provas ut under vistelse på vårdavdelning, där avsikten är att kunden har behov av hjälpmedlet i hemmet, bekostas av Tierps kommun.

Skola

Skolhuvudmannen ansvarar för att vuxenstuderande elev med funktionsnedsättning ska fungera i skolmiljön samt kunna tillgodogöra sig undervisningen.

Särskilda boendeformer enligt SOL och LSS

I särskilda boendeformer finns så kallad basutrustning av hjälpmedel som boendet står för. Basutrustning är hjälpmedel vilka kan användas av flera personer och/eller ska underlätta personalens arbetssituation för att ta emot aktuell vårdgrupp. Basutrustning kan gälla andra produkter än nedan.

Exempel på basutrustning:

- Vårdarsäng
- Allmän rullstol och ev. drivaggregat till denna
- Duschvagn
- Bäddutrustning såsom glid- och draglakan
- Personlyft
- Hygienstol på hjul

Produktområden

Hjälpmedel är ordnade i produktområden enligt den internationella klassificeringen av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning (ISO 9999:2016). Klassificeringen grundar sig på hjälpmedlets syfte/funktion för kunden. För att förskrivning ska ske måste hjälpmedlet tillhöra någon av dessa beslutade produktgrupper.

04 Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling

0419 Hjälpmedel för att handha medicin

Elektronisk medicindosett

Förskrivs till kund med kognitiv funktionsnedsättning som är i behov av påminnelsestöd och som inte klarar sitt medicinintag på annat sätt. Syftet är att bli mer självständig och mindre beroende av personal. En förutsättning för förskrivning är att det finns en ansvarig person som sköter påfyllnad av medicinerna och inställning av tid.

0427 Stimulatorer

Tyngdtäcke och tyngdväst

Kan förskrivas till kund i ordinärt boende för att minska sömnstörning vid stor motorisk eller psykisk oro. Kan även förskrivas vid svåra smärttillstånd. Syftet är att förbättra aktivitetsförmåga och koncentration samt minska oro och ångest i

aktivitetsutförandet. Kan endast förskrivas som en av flera hälso- och sjukvårdsinsatser. I de fall kund endast efterfrågar tyngdtäcke hänvisas till öppna marknaden.

0433 Antidecubitushjälpmedel

Madrasser avsedda för trycksårsprevention

Antidecubitusb madrass förskrivas för att förebygga eller behandla trycksår. Kan i vissa fall även förskrivas till person med betydande smärtproblematik orsakad av svåra sjukdomstillstånd, som komplement till annan smärtbehandling. Kan även förskrivas för komfort vid vård i livets slut.

0448 Rörelse-, styrke- och balansträningsredskap

Ståstöd och tippbräda

Förskrivas till kund som inte klarar att stå på annat sätt, som behöver daglig ståträning vilken ej går att genomföra i träningslokal. Kan förskrivas till kund där hjälpmedlet ger medicinska vinster som inte kan tillgodoses av andra åtgärder.

09 Hjälpmedel för personlig vård och skydd

0912 Hjälpmedel vid toalettbesök

Flyttbara toalettstolar med och utan hjul, inkl. tillbehör

Mobil hygienstol: Förskrivas vid mycket nedsatt förflyttningsförmåga där hjälpmedlet behövs för att kund ska kunna förflyttas på ett säkert sätt.

Fristående toastol: Förskrivas till kund med nedsatt förflyttningsförmåga för att klara toalettbesöket på ett säkert sätt.

Toalettstolsförhöjningar fristående, lösa och fasta tillsatser, inkl. tillbehör

Får förskrivas till kund vilken inte kan förflytta sig till och från toalett på annat sätt.

Toalettarmstöd som monteras på toaletten

Får förskrivas då det är nödvändigt för att säkert kunna sätta sig eller resa sig från toaletten.

Toalettsitsar med inbyggd lyftanordning

Kan förskrivas för att självständigt klara uppresning från toalettstol då inget annat alternativ fungerar.

0933 Hjälpmedel vid tvättning, bad och dusch

Bad- och duschstol med eller utan hjul, badbräda, pall, ryggstöd och sitsar

Får förskrivas till kund som för sin säkerhet har behov av det i badkar eller duschplats.

Badbrits/duschvagn

Får förskrivas till kund i ordinärt boende då funktionsnedsättningen är så stor att duschning ej kan ske på annat sätt.

12 Hjälpmedel vid förflyttning

1203 Gånghjälpmedel som hanteras av en arm

Armbågskrackor, underarmskrackor, axillarkrackor, gånghjälpmedel med tre eller fler stödben

Förskrivs vid nedsatt balans och/eller gångförmåga. Stödkäpp förskrivs inte.

1206 Gånghjälpmedel som hanteras med båda armarna

Gåstativ, rollator, gåbord

Får förskrivas till kund med nedsatt uppresningsförmåga, balans och/eller gångförmåga, vilken är i behov av stöd vid gång och där enklare hjälpmedel inte är tillräckligt.

1207 Tillbehör till gånghjälpmedel

Tillbehör förskrivs i den mån det finns att tillgå hos leverantör och endast till gånghjälpmedel förskrivna via kommunen.

1222 Manuella rullstolar

Manuella tvåhjuldrivna rullstolar, manuella vårdarmanövrerade rullstolar

Får förskrivas till kund för förflyttning där nedsatt förflyttningsförmåga inte kan kompenseras av gånghjälpmedel. Kan även förskrivas som komplement till gånghjälpmedel.

Manuella rullstolar med motorstöd (eldriven enhet som aktiveras med drivringarna)

Får förskrivas som alternativ till elrullstol som komplement till kunden egen körning om denne inte orkar fullt ut, eller inte klarar vissa återkommande situationer.

1223 Motordrivna rullstolar

Eldrivna rullstolar med manuell eller motoriserad styrning, eldrivna vårdarmanövrerade rullstolar

Elrullstol förskrivs för att främja aktivitetsförmåga och ska fungera i kunds hem och närmiljö. Den ersätter inte cykel, färdtjänst eller andra färdmedel. Enligt matris i Särskilt hjälpmedelsärende ska elrullstolens angelägenhet/konsekvens samt effekt/nytta bedömas som stor och nyttjandegrad som flera gånger/vecka. Behovet ska vara regelbundet året runt. Gångförmågan ska vara kraftigt/ betydligt nedsatt. Manuell rullstol ska vara utesluten på grund av brukarens nedsatta funktion. Elrullstol ska påtagligt ge kund möjlighet till självständighet. Behoven ska ej vara av övergående karaktär. De kognitiva förmågorna ska vara tillräckligt bra för att hantera elrullstolen i den miljö som den ska användas i. Överflyttning till elrullstol ska kunna ske på ett tryggt och säkert sätt självständigt eller med stöd av anhörig eller personal. Elrullstol förskrivs inte till kund som på grund av t.ex. sjukdom, uttröttnings, påverkan av alkohol, andra stimulerande/bedövande ämnen inte kan framföra rullstolen på ett säkert sätt. Elrullstolen ska kunna förvaras i ett lättillgängligt, låsbart och torrt utrymme.

Elrullstol med *uppresningsfunktion* kan förskrivas för dagliga aktiviteter, självständig förflyttning och möjlighet att utföra hemlivsaktiviteter som inte kan utföras sittande.

I de fall det finns behov av elrullstol både inom- och utomhus ska alltid en kombinerad elrullstol provas i första hand. Två elrullstolar kan endast förskrivas när det inte är möjligt att kombinera funktionerna. Nedsmutsning motiverar inte dubbelförskrivning.

Eldrivna vårdarmanövrerade rullstolar

Kan förskrivas då brukaren inte orkar eller kan framföra elrullstolen självständigt i vissa miljöer eller situationer samt som alternativ till drivaggregat när detta inte fungerar som framdrivning vid t.ex. mycket kuperad omgivning och för tunga kund.

1224 Tilläggsutrustning till rullstolar

Drivaggregat för manuella rullstolar

Förskrivs då gångförmågan är kraftigt/betydligt nedsatt och behovet inte är av övergående karaktär. Förskrivs då förflyttningsbehovet i närmiljön inte kan tillgodoses med annat förflyttningshjälpmedel och det finns ett kontinuerligt behov. Förhållandet vad gäller terräng, personens vikt och vårdarens styrka ska vara sådana

att det medför betydande svårigheter att skjutsa manuellt. För brukarstyrt drivaggregat gäller att det avsevärt ska underlätta framförandet av manuell rullstol samt påtagligt ökar kunds möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet i det dagliga livets aktiviteter i närmiljön.

Rullstolsbord, bälten och selar till rullstolar

Bälten, selar och bord får förskrivas för att förbättra sittandet om kunden själv kan lossa det och ger sitt samtycke. Alternativt ska rutin för skydds- och begränsningsåtgärder följas.

Däck och hjul till rullstolar

Kan förskrivas för att underlätta framkomlighet. En förutsättning är att kund självständigt kan ta av och på hjulet.

1231 Hjälpmedel för överförflyttning och vändning

Glidbrädor, glidmattor, glidlakan, draglakan och vändningsmattor, fristående lyftbågar, upprensingsbälten

Förskrivas för att underlätta stående, sittande och liggande förflyttningar.

Överförflyttningsplattformar

Får förskrivas till kund vilken kan medverka vid upprensning, men inte själv klarar att flytta fötterna.

1236 Personlyftar

Hjullyftar, mobila stålyftar, stationära lyftar

Hjullyft förskrivas till kund i ordinärt boende vilken inte kan förflyttas på annat sätt.

Stålyft förskrivas till kund vilken har viss ståfunktion, men där överförflyttningsplattform inte kan användas.

Stationär lyft förskrivas på grund av betydande smärttillstånd, utrymmesskäl eller där hjullyft av annan anledning inte fungerar.

Lyftselar

Lyftselar förskrivas till kund som har en lyft förskriven från kommunen eller bor på ett boende med tillgång till lyft.

18 Hjälpmedel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler

1809 Sittmöbler

Arbetsstol med gas- eller elhöjning

Får förskrivas till kund om behovet är permanent och kontinuerligt samt bidrar till att denne blir självständig i köksaktiviteter. Får ej förskrivas till kund som kan gå och kan sitta på hög pall vid aktivitet. Får förskrivas vid svår uppresningsproblematik, om det är det enda som fungerar att sitta i. Om arbetsstol fungerar bättre än rullstol som förflyttningshjälpmedel, kan arbetsstol förskrivas. Arbetsstol med elhöjning förskrivas till kund vilken inte klarar uppresning med gaskolvshöjning.

Sittdynor

Dynor förskrivas till kunds rullstol. Kan även förskrivas vid svår sårproblematik för användning på stol eller i fåtölj eller liknande.

1812 Sängar

Sängar, elektriskt reglerbara

Förskrivas till kund i ordinärt boende vilken på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom är i behov därav för förflyttning till och från säng samt lägesändring. Förskrivas inte p.g.a. att kundens egen säng är undermålig. Innan säng förskrivas ska möjligheten att anpassa befintlig säng med el-sängryggstöd, förhöjningsklossar, lyftbåge mm uteslutas.

Vid stort omvårdnadsbehov kan reglerbar säng förskrivas för personal- eller anhörigs möjlighet att klara omvårdnaden.

Madrasser

Basmadrass ingår till förskriven säng.

Ställbara rygg- och benstöd

Förskrivas till kund i ordinärt boende. Syftet är att kunden själv ska kunna ta sig upp i sittande ställning och därmed underlätta förflyttning i och ur säng. Kan även förskrivas då det finns behov av högläge i säng av medicinska skäl.

Sänggrindar och lyftbågar att fästa på sängar (inkl. uppresningsstöd)

Sänggrindar och lyftbågar kan förskrivas om kund har en förskriven säng. Sänggrind betraktas som skydds- och begränsningsåtgärd och rutin för detta ska följas.

1815 Höjdställbara tillsatser till möbler

Förhöjningsben

Förskrivs till kund med behov av högre höjd på säng eller sittplats för att underlätta förflyttning. Bord kan höjas för att underlätta för rullstol.

1818 Stödanordningar

Löstagbara stödhandtag

Stödhandtag av expandertyp får förskrivas då det väsentligen underlättar förflyttning och där bostadsanpassning eller enklare hjälpmedel inte är ett alternativ.

Uppresningsstöd som monteras mellan golv och säng får förskrivas för att underlätta lägesändring samt uppresning från sängkant.

22 Hjälpmedel för kommunikation och information

2227 Varseblivningshjälpmedel

Kunds egen mobiltelefon eller surfplatta används i första hand. Kommunen förskriver inte mobiltelefoner, men kan stå för applikationer i form av t.ex. planeringssystem.

Ur och klockor

Förskrivs till kund med kognitiv funktionsnedsättning vilken har behov av stöd för tidsuppfattning och/eller påminnelsefunktion. Förskrivs endast då detta inte kan tillgodoses av produkt på öppna marknaden.

Almanackor kalendrar och planeringssystem

Förskrivs till kund med kognitiv funktionsnedsättning vilken har behov av stöd för planering och behovet inte kan tillgodoses av produkt på öppna marknaden.

Hjälpmedel för minnesstöd

Förskrivs till kund med kognitiv funktionsnedsättning med behov av individuellt utformat bildstöd såsom foton, pictogram, veckoschema, magnetavla och bilder.

2236 Inmatningsenheter till datorer

Tangentbord, hjälpmedel för att positionera skärmpokare och för att välja objekt på bildskärmen, alternativa inmatningsenheter

Förskrivs till kund med omfattande rörelsehinder eller kognitiv funktionsnedsättning vilken inte klarar standardtangentbord och/eller standardmus. Avser endast styrning av egen dator samt ska vara en produkt som inte allmänt förekommer på öppna marknaden.

24 Hjälpmedel för hantering och transport av produkter

2413 Hjälpmedel som kan styra och kontrollera på avstånd

Fjärrstyrsystem, programvara för omgivningskontroll

Får förskrivas till kund med omfattande funktionsnedsättningar för att kunna styra hjälpmedel och produkter på avstånd. Syftet är att uppnå självständighet i sitt boende.